

Z kroniki naukowej

PROCESY KAPITALISTYCZNEJ INTEGRACJI EKONOMICZNEJ — TEMATEM MIĘDZYNARODOWEGO SYMPOZJUM W MOSKWIE

W ramach realizacji programu naukowego międzynarodowej grupy roboczej do badania kapitalistycznej integracji ekonomicznej, której koordynatorem — na mocy uchwały Komisji Wielostronnej Współpracy Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych d.s. badania współczesnego kapitalizmu — jest Zakład Ekonomiczny Instytutu Zachodniego, odbyło się w Moskwie w dniach 24-29 stycznia 1972 r. międzynarodowe sympozjum na temat: *Procesy integracyjne we współczesnym kapitalizmie — przyczyny, istota, formy, podstawowe tendencje i sprzeczności*. W sympozjum uczestniczyło 44 naukowców z krajów współdziałających w ramach grupy roboczej, tj. z Bułgarii, Czechosłowacji, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Polski, Węgier i Związku Radzieckiego, oraz ośmiu przedstawicieli komunistycznych partii Belgii, Finlandii, Francji, NRF, W. Brytanii i Włoch. Organizatorem sympozjum był Instytut Światowej Gospodarki i Stosunków Międzynarodowych Akademii Nauk ZSRR w Moskwie.

Ze strony polskiej w sympozjum udział wzięli:

1) z ramienia międzynarodowej grupy roboczej — dr Zdzisław Nowak (Poznań), kierownik delegacji polskiej, doc. dr Karol Błahut (Wrocław), doc. dr Tadeusz Grabowski (Warszawa), doc. dr Wirginia Grabska (Warszawa), prof. dr Józef Rutkowski (Szczecin), doc. dr Waclaw Stankiewicz (Warszawa), prof. dr Waclaw Wilczyński (Poznań);

2) przedstawiciele innych instytucji naukowych — doc. dr Lucjan Ciamaga (Warszawa), prof. dr Zbigniew Kamecki (Warszawa), prof. dr Józef Soldaczuk (Warszawa).

W trakcie sympozjum zostały przedyskutowane następujące problemy: a) przyczyny i istota ekonomicznej integracji w warunkach współczesnego kapitalizmu; b) prywatno-monopolistyczne i państwowo-monopolistyczne mechanizmy procesów integracyjnych; c) społeczne skutki integracji i problemy antymonopolistycznej walki klasy robotniczej. Demokratyczna alternatywa; d) rola integracji i strategii współczesnego kapitalizmu, perspektywy jej rozwoju. Międzyimperialistyczne sprzeczności.

Obrazy sympozjum zainaugurowały wystąpienia wiceprezydenta Akademii Nauk ZSRR, akademika P. N. Fiedosiejewa, oraz przedstawiciela Dyrekcji Instytutu Światowej Gospodarki i Stosunków Międzynarodowych AN ZSRR — prof. E. M. Primakowa. Wszyscy członkowie delegacji polskiej wygłosili referaty bądź wzięli udział w dyskusji. Poziom spotkania był wysoki, a jego charakter bardzo rzeczowy. Dzięki sprawnej organizacji i odpowiedniemu przygotowaniu merytorycznemu sympozjum moskiewskie stanowiło znaczny postęp w dziedzinie zespołowego badania procesów scaleniowych i pozwoliło na zbliżenie poglądów dotyczących zjawisk integracyjnych zachodzących we współczesnym kapitalizmie. Sympozjum było dobrym

przykładem współpracy naukowej krajów socjalistycznych w zakresie badania współczesnego kapitalizmu. Podjęto starania w sprawie opublikowania materiałów z sympozjum w języku polskim i rosyjskim.

Sympozjum dało okazję do odbycia drugiego z kolei posiedzenia międzynarodowej grupy roboczej do badania kapitalistycznej integracji ekonomicznej, kierowanej przez Zakład Ekonomiczny Instytutu Zachodniego. Posiedzenie to odbyło się w Moskwie dnia 28 stycznia 1972. Stronę polską reprezentowali: kierownik międzynarodowej grupy roboczej, dr Z. Nowak, oraz doc. dr W. Grabska z PISM. Na zebraniu tym dokonano oceny działalności grupy roboczej za okres ubiegły oraz narysowano plan dalszej pracy. Dotychczasowe przedsięwzięcia grupy oceniono pozytywnie zarówno co do realizacji programu, jak i zastosowanych form współpracy. Postanowiono m. in. kontynuować publikację bibliografii ważniejszych artykułów i książek ukazujących się w krajach socjalistycznych na temat kapitalistycznej integracji ekonomicznej oraz dokonać wymiany planów naukowo-badawczych na lata 1972 - 1975. Informacje te bowiem stanowią podstawę współpracy naukowej.

Uzgodniono, że następne sympozjum międzynarodowe, poświęcone problemowi mechanizmu działania integracji kapitalistycznej, odbędzie się na wiosnę 1973 r. w Niemieckiej Republice Demokratycznej.

Kolejnym, ważnym etapem badań kapitalistycznej integracji ekonomicznej będzie IV Międzynarodowa Szkoła dla Ekonomistów w Baranowie k. Poznania w okresie od 20 maja do 3 czerwca 1972, której przygotowanie i organizację Polska Akademia Nauk powierzyła Instytutowi Zachodniemu. Zdaniem uczestników zebrania szkoła będzie odpowiednim forum dla dalszego rozwinięcia dyskusji na temat pojęcia, charakteru, mechanizmów działania i kryteriów oceny integracji kapitalistycznej.

Uczestnicy zebrania stwierdzili, że — jak dotąd — niedostateczna jest wymiana pracowników naukowych zajmujących się problemami integracji ekonomicznej, wobec czego postanowiono podjąć usilne starania o intensyfikację tego typu kontaktów w ramach grupy roboczej.

Obrady moskiewskie były ważnym wydarzeniem w działalności naukowej grupy roboczej — stanowiły też wzorzec programowy i organizacyjny dla następnych przedsięwzięć tego rodzaju, podejmowanych w ramach współpracy naukowej krajów socjalistycznych.

Z. N., J. B.

SYMPOZJUM NAUKOWE NA TEMAT PAŃSTWA ZACHODNIONIEMIECKIEGO

W dniach od 16 do 19 grudnia 1971 r. odbyło się w Baranowie k. Poznania sympozjum, zorganizowane przez Zakład Nauk Prawno-Politycznych Instytutu Zachodniego w Poznaniu, na temat: *Państwo zachodnioniemieckie*. W sympozjum, poza zespołem pracowników wymienionego Zakładu, wzięła udział 5-osobowa grupa pracowników Instytutu Studiów Międzynarodowych (*Institut für internationale Studien*) Uniwersytetu Karola Marksa w Lipsku w składzie: prof. dr Wolfgang Menzel, doc. dr habil. Manfred Premssler, dr Ekkehard Lieberam, dr Hans Ivens i Bodo Hartlep. Uczestniczyli w nim także dr Jerzy Sulek z Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w Warszawie i doc. dr habil. Czesław Mojsiewicz z Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Z przyczyn